

УДК 378.637.016:78

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ФАХОВОГО НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ДИРИГЕНТІВ-ХОРЕМЕЙСТЕРІВ

Нарожна Н.І.

Київський національний університет культури та мистецтв

В статті автор актуалізує проблему підготовки хороших диригентів, розглядаючи питання організаційного зв'язку фахової підготовки із вимогами сучасної освітньої парадигми до професійної освіти. Сьогоднішність вимагає її оновлення на компетентнісній основі шляхом посилення практичної спрямованості, зберігаючи його фундаментальність. Автор розглядає питання активізації навчально-виховного процесу у вищих культури і мистецтва через переорієнтацію фахового навчання і виховання на практичну підготовку, на формування здатності випускників вузу використовувати фундаментальні фахові знання у своїй прикладній діяльності. В статті розкриваються основні напрямки навчальної діяльності викладача-музиканта, зміст і шляхи формування фахової музичної компетентності хороших диригентів, педагогічні підходи та методичні прийоми ефективної організації і керівництва навчальним процесом. Автор узагальнює науково-методичні дані, власні спостереження і висуває низку положень, принципів, висновків для встановлення закономірностей хорошої педагогіки.

Ключові слова: викладач, компетентнісний підхід, фахова музична компетентність, зміст і шляхи формування фахової компетентності, напрямки навчальної діяльності викладача, педагогічні підходи, методичні прийоми фахового навчання.

Актуальність проблеми. Питання модернізації вищої школи, пов'язане зі зміною освітньої парадигми, інтеграцією в єдиний освітній простір вимагає від вищої освіти переорієнтації та переосмислення підготовки професійних кадрів. Як відомо, випускники вітчизняних вузів не всі конкурентоспроможні на ринку праці і цим засвідчують не спрямованість нашої освітньої підготовки в її практичному втіленні. Все це виступає актуальною теоретичною і практичною

проблемою професійної педагогіки і вимагає зміни стратегії підготовки фахівців. Вирішення цієї проблеми забезпечить підвищення якості вищої освіти фахівців і на цій основі конкурентоспроможність випускників та престиж української вищої школи у світовому освітньому просторі.

Аналіз основних досліджень. Проблема вдосконалення системи професійної освіти, переорієнтації підготовки фахівців активно обговорюється у педагогічній науці. Аналіз науково-педагогічних

публікації засвідчує, з одного боку великий інтерес вітчизняних і зарубіжних дослідників до означеної проблеми, з іншого – вказує на невирішеність цього питання як в теоретичному, так і в практичному значеннях. Авторами численних видань з цього питання є В. Аніщенко, І. Бех, І. Зязюн, І. Зимняя, Л. Масол, О. Овчарук, В. Лученяк, О. Гулай, А. Хуторської, Т. Шамова, Н. Ничкало, Г. Селевко, С. Волощина, А. Маркова, О. Лебедев, В. Шпалтаков та ін. Наукові розвідки вищевказаних авторів зосереджуються в основному на теоретико-методологічних засадах проблеми. Питанню моделювання та проблема формування компетентності майбутніх фахівців присвячені праці В. Болотова, С. Козака, Т. Сорочан, В. Введенського, О. Мармази та ін. В сфері музичної освіти відомі роботи Г. Кондратенко, Н. Мосянюк, С. Грозан, Е. Зеленкової, О. Михайличенка, О. Олексюк, О. Рудницької, Г. Падалки, в яких порушені загальні питання методики викладання у вишах та формування різного роду компетентностей майбутніх фахівців. Однак, питання оптимізації, ефективного керівництва навчально-виховним процесом, його особливостей і специфіки в освітньо-мистецьких закладах в світлі компетентнісного підходу до навчання висвітлювались недостатньо. Нині продовжуються науково-теоретичні і практичні пошуки щодо означеної проблеми і вона лишається предметом подальших гострих дискусій і досліджень.

Формулювання цілей статті. Враховуючи поліфункціональну спрямованість підготовки хороших диригентів, метою статті є висвітлення питання переорієнтації їх підготовки на вихідний результат, активізації навчально-виховного процесу, враховуючи дотримання єдності диригентсько-виконавської та хормейстерської підготовки через використання новітніх технологій навчання, спрямованого на здатність випускників вузу використовувати фундаментальні фахові знання, одержані у виші, у своїй практичній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Фахове навчання у вищих музичних закладах освіти, яке проводиться через систему науково-методичних та педагогічних заходів, спрямованих на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь і навичок у студентів, потребує якісного переосмислення, спрямованого на організаційну динамічність навчального процесу, використання ефективних педагогічних та інформаційних технологій, що сприятиме якісній підготовці хороших диригентів, допоможе студентам в опануванні основами майстерності як початковим рівнем їх професійної підготовки у виконавській і педагогічній діяльності.

Аналіз сучасної освітньої практики констатує екстенсивний характер освіти у вишах, яка зазвичай характеризується з одного боку відставалою системою навчання, перевантаженням навчальних дисциплін і програм, орієнтацією на запам'ятовування і відтворення навчальної інформації, а не на її самостійний пошук, творче засвоєння і використання в практичній діяльності (чим суттєво відрізняється від зарубіжної освіти). З іншого – існуюча система викладання дисциплін, як зазначає дослідниця Г. Падалка, відзначається певною абстрагованістю, відірваністю від практичних проблем майбутньої професії. В полі

зору викладачів часто знаходяться абстраговані художньо-музичні вміння і навички студентів [5, с. 250]. На думку автора, фахова підготовка, яка керується виключно мистецьким спрямуванням та ігноруванням потреб культурно-музичної практики не узгоджується із реальними завданнями практичної діяльності, не забезпечує того, щоб фахові знання, вміння і навички, одержані студентами в процесі навчання трансформувались в практичній професійній роботі.

З огляду на це, вирішення завдань сучасної музичної освіти потребує актуалізації і інтенсифікації професійної спрямованості підготовки фахівців музичної галузі, яка передбачає досягнення єдності художньо-фахової і загально-професійної підготовки студентів, визначення «органічного взаємопроникнення, сплаву, інтеграції» завдань майбутньої професійної діяльності з формуванням знань, умінь і навичок в галузі музично-хорового мистецтва [5, с. 250].

Оптимальна адаптація майбутніх фахівців до умов професійної діяльності зумовлює необхідність обґрунтування нової парадигми педагогічної освіти, яка безпосередньо пов'язана з професійною музичною компетентністю. В науково-педагогічній науці немає єдиного підходу до розуміння дефініцій компетентнісного підходу. Наукові дослідження висвітлюють різні трактування цих понять, їхню сутність і зміст. Ми поділяємо думку С. Світайло, що компетентнісна концепція професійної освіти спрямована на вдосконалення підготовки спеціалістів, шляхом формування у них фахової музичної компетентності як складової професіоналізму і охоплює особистісні характеристики, теоретичні музичні знання, практичні здатності у сфері професійної музичної діяльності [6].

Фахова музична компетентність майбутнього хорового диригента має свої особливості, обумовлені поліфункціональною природою професії. Вона складається з таких компонентів, які органічно поєднані між собою: особистісний розвиток, професійна музична підготовка, сформованість загальної та музичної культури, здатність самостійно здійснювати професійну діяльність. Диригент хору повинен мати не тільки видатні музичні дані і бути професіоналом у своїй справі, а й бути педагогом, психологом, організатором, мати сформовані знання і вміння музичного режисера та навіть актора. Беручи до уваги результати наукових досліджень компетентнісної концепції освіти, специфіки і особливостей навчально-виховного процесу в музично-освітніх навчальних закладах (О. Рудницька, Г. Падалка, О. Олексюк, Г. Кондратенко, Н. Мосянюк, С. Грозан, В. Ягупов та ін.) ми розглядаємо фахову компетентність диригента-хормейстера як складне, інтегральне, динамічне за своєю структурою утворення, яке може модифікувати відповідно до змісту і рівня освіти [8, с. 6].

У формуванні диригентів-хормейстерів, прищепленні йому диригентсько-хормейстерських навичок і вміння насамперед варто враховувати два основних взаємопов'язаних напрямки: диригентсько-виконавський і хормейстерський (навчання навичок, способів і прийомів репетиційної роботи з хором). Однак, в існуючій навчальній практиці нерідко зустрічаються перекося в один

чи інший бік, що є головним методологічним прорахунком в сучасній хорovій педагогіці. Для покращення якості підготовки хорovих диригентів необхідне органічне співвідношення всіх сторін фахового музичного навчання.

Як відомо, у хорovих училищах у 19 – поч. 20 століття сильною стороною музичного навчання була хормейстерська підготовка майбутніх диригентів. Професійна підготовка фахівців хорovої справи проходила в основному на хорovих заняттях (хорovий клас, церковний спів). В силу об'єктивно-історичних умов диригентсько-виконавська підготовка хорovих диригентів значно відставала від хормейстерської і не одержала такого активного розвитку. Починаючи із 30-х років минулого століття акцент підготовки і виховання хорovих диригентів перемістився в класи диригування під фортепіано, всупереч практичній направленості виховання хорovих диригентів. Хор, як об'єкт вивчення відсунувся на другий план, навчання студентів хорovій роботі, мистецтву хорovого співу, хорovій специфіки колективного виконавства стало носити не систематичний, недостатньо глибокий, а часто-густо поверховий, відірваний характер. Виходячи з цього, випускники вузів культури і мистецтв (за невеликим виключенням) недостатньо навчені працювати з хором і управляти їм, професійно не володіють методикою навчання хорovого співу, постановки голосу, вокальною культурою взагалі. Іншими словами, випускники здебільшого виявляються нездатними перетворити фундаментальні музичні знання, одержані в виші у своїй прикладній діяльності. Ця неспроможність проявляється у проблемі співвідношення знань і компетентнісного підходу до навчання на противагу знань до компетентності в освіті. Доцільність застосування компетентнісного підходу до навчання сприяє подоланню цього співвідношення і полягає в тому, що у навчально-виховному процесі увага акцентується не на сумі знань, умінь і навичок, а на здатності випускників перетворювати фундаментальні фахові знання у диригентсько-виконавській та педагогічній діяльності. Такий підхід до навчання спрямований на оновлення змісту навчання, методології, методів і прийомів, відповідного навчального середовища, що в свою чергу сприятиме оптимальній адаптації випускників до умов професійної діяльності, взаємодії з ринком праці, підвищенням конкурентоспроможності фахівців. Компетентний підхід орієнтує на побудову навчального процесу відповідно до очікуваного чи бажаного результату освіти, що буде знати і вміти студент «на виході» [3] і висуває на перше місце не поінформованість випускника, а вміння ставити і розв'язувати професійні проблеми [2].

З огляду на це, фахова музична підготовка, не дивлячись на значні успіхи та досягнення вимагає перебудови навчально-виховного процесу, стратегії і підходів до підготовки кадрів взагалі. На нашу думку, вона полягає в органічному злитті і збалансуванні диригентсько-хорovої освіти та хормейстерсько-педагогічної підготовки. Всі заняття з диригування нарівні з технічно-виконавськими завданнями, повинні бути просякнуті підготовкою до кінцевого результату – практичної хормейстерської діяльності через використання новітніх

технологій навчання (застосування герменевтичних методів, методів творчих завдань, проблемно-пошукових методів, методів повторення матеріалу, методів контролю і самоконтролю); істотному посиленні самостійної і продуктивної діяльності студентів, розвитку їхніх особистісних якостей і творчих здібностей, активізації диригентської практики, бо «...особливості навчання на основі компетентності: навчання сконцентроване на вихідних результатах, а не на вхідних; враховується переважно здатність виконання практичних завдань, але беруться до уваги і знання; навчання у виробничих умовах (принаймні частина навчання відбувається на робочому місці в умовах виробництва)» [4, с. 98-99].

Разом з тим, для перебудова і переосмислення методики підготовки диригентів-хормейстерів вимагає вдосконалення старих прийомів виконавської підготовки, розроблення в методологічних працях з диригування [І. Мусін, М. Колеса, М. Канерштейн, С. Казачков, К. Кондрашин] і апробованих часом в навчальній практиці. Як уже відзначалось, формування професійних компетентностей майбутніх хорovих диригентів відбувається в основному в класі диригування і на заняттях хорovого класу. Саме в цих класах концентруються, використовуються і вдосконалюються знання, вміння та інші компетентності, здобуті студентами на інших спеціальних предметах диригентсько-хорovого та музичного циклів. Фахова підготовка хорovих диригентів здійснюється з таких основних принципових напрямків: диригентсько-хормейстерська підготовка до самостійної роботи з хором і, власне, хормейстерсько-виконавська робота з хором.

За першим напрямком навчання здійснюється в диригентських класах і керується як диригентськими завданнями, так і технологічними та виконавськими задачами репетиційної роботи з хорovим колективом. На нашу думку, воно повинно проходити паралельно як на спеціальних вправах, творчих завданнях, так і на конкретних хорovих творах. Особливої уваги потребують такі види навчальних робіт: а) гра хорovої партитури на фортепіано, спів партій, акордів напам'ять; б) вивчення музично-літературного змісту та стилю творів; в) попереднє знаходження складних фрагментів у творі (стильових, ритмічних, ансамблевих, динамічних, артикуляційних, теситурних, вокально-виконавських тощо); г) планування черговості вивчення різних епізодів для подолання вищесказаних складностей; д) втілення в жести техніко-виконавських, смислових, м'язо-рухових відчуттів; е) деталізація та узагальнення музичного матеріалу в процесі вивчення твору.

Підготовка до самостійної роботи з хором передбачає зосередження уваги на диригентсько-мануальній техніці студента і оволодінні студентом прийомів диригування, які допоможуть налагодити ансамбль (рівень звучання хорovих голосів, партій, виділити тематичний матеріал, приглушити акомпануючі і другорядні голоси), вивірити і скорегувати інтонацію і стрій (пониження чи підвищення окремих голосів і партій) і багато інших музично-технічних і художньо-виражальних компонентів. Викладач з фаху повинен спрямовувати студентів на оволодіння

прийомами розспівування хору; основними принципами побудови хорових занять; різноманітними методичними підходами до розучування хорових творів різних за жанром, стилем, ступенем складності; методикою роботи над елементами хорової звучності та іншими компонентами музичної виразності на спеціальних вправах та під час роботи над конкретним хоровим твором; методами і прийомами вокальної-хорової роботи; розкриттям образно-емоційного складу і змісту хорового твору тощо. Не слід забувати на заняттях з фаху, а, навпаки, опрацювати такі прийоми і методи роботи з хором, як: формулювання поставлених вимог до хорового виконання, короткі словесні пояснення, показ голосом, гра на фортепіано хорової партитури, диригентські прийоми управління та спеціальні методи, застосування яких може використовуватись у будь-яких творчих ситуаціях.

Важливе значення в підготовці студента для роботи з хором має вироблення в класі диригування психології майбутнього керівника. Початкуючий хормейстер повинен навчитись успішно володіти собою, гнучко та дипломатично впливати на поведінку хористів, враховувати їх настрій та ставлення до характеру зауважень, відчувати психологічну норму уваги та навантаження співаків, володіти основами психологічного переключення, виховувати в собі почуття артистизму, творчого настрою і стану підйому та багато інших елементів психології творчих стосунків. Для диригента недостатньо розвивати навички і вміння точного вивчення нотного тексту. Дуже важливо виробляти у нього творчі якості, які дозволять йому на репетиціях показувати втілення методичних прийомів роботи з хором на практиці, а також високохудожнє трактування хорового твору, яке хвилює як виконавців, так і слухачів.

Другий напрямок – хормейстерсько-виконавський здійснюється в хоровому класі на диригентсько-хоровій практиці. Керівник хорового класу разом з викладачем з фаху продовжують розвиток і закріплення вказаних вмінь і навичок на практиці, які забезпечують ефективну самостійну професійну діяльність: а) розспівування хору; б) робота над строем, дикцією, артикуляцією, диханням, звукоутворенням, ансамблем та ін.; в) диригентсько-мануальні прийоми управління хоровою звучністю; г) спеціальні прийоми роботи над хоровим твором; д) загальна методика розучування хорового твору.

Посилення і вдосконалення практичної направленості в підготовці хорового диригента, формує здатність випускника бути мобільним в новій професійній і життєвій ситуації, ефективно, впевнено і результативно діяти, сприяючи на відповідні фахові знання, творчі здібності та практичний досвід [7, с. 678]. Звідси, у процесі фахової підготовки диригентів-хормейстерів особливо увагу потрібно звертати на оволодіння фундаментальними практичними навичками, які є основою професійної музичної компетентності фахівця і формуються і розвиваються на всіх дисциплінах диригентсько-хорового циклу.

Так, майбутній диригент-хормейстер повинен не тільки відмінно володіти фортепіано, але й мати навички і прийоми транспонування, читання музично-хорових партитур, мати розвинене

ансамблеве почуття через гру в інструментальних дуетах, акомпанування солісту, концертмейстерство в хорі тощо. Потребує загостреної уваги на розвиток у хормейстера внутрішнього слуху (сольфеджіо, диригування, хоровий клас) – навички, яка має колосальне значення для глибокого засвоєння студентом хорової партитури, а значить і для виховання більш дійового управління, виправлення і корегування хорового звучання.

Важливим компонентом професійної компетентності є розвиток у студентів теоретичних знань і практичних навичок хорового аранжування і основ композиції (хорове аранжування, гармонія, поліфонія). Ці творчі навички необхідні хормейстеру не тільки для більш тонкого і проникливого відчуття і бачення архітекtonіки, змісту і композиції хорових творів, а й для вміння створити, виконати хорове аранжування (перекладення, обробку) для конкретного хорового колективу чи вокального ансамблю.

Особливо важливо вокальне виховання майбутніх хормейстерів, формування і розвиток практичних навичок не тільки постановки співочого голосу, а й добре володіти самому своїм голосом для показу різних вокально-хорових навичок і зразків виразного співу під час репетиційних занять хору.

Надзвичайно важливою у формуванні професійної музичної компетентності є проблема виховання художньої культури студентів, виховання у нього стильового і жанрового мислення, що є основою професійного становлення хормейстера як виконавця-інтерпретатора хорових творів. Це здійснюється на всіх предметах диригентсько-хорового і музично-теоретичного циклів, завданням яких є поєднання теоретичного вивчення стилів і жанрів хорового мистецтва з практичним музично-теоретичним, хорознавчим, а потім і виконавським аналізом хорових творів. Особливістю творчого осмислення стилів і жанрів буде їх інтерпретація, тобто процес їх втілення у визначених прийомах, манерах, рисах виразної жестикуляції. При цьому слід уникати формалізованого визначення диригентських жестів у виконанні різностильових хорових творів. Теоретичні знання про стилі і жанри практично переломлюються в класі диригування, причому процес пізнання повинен проходити послідовно і паралельно як на музично-історичних і хорознавчих курсах, так і в диригентському класі. Важливий бік виховання стильового і жанрового мислення планомірно включення в навчальний репертуар протягом всього процесу навчання диригування хорових творів різноманітних стилів, жанрів, епох.

Надзвичайно особливої уваги заслуговує самостійна робота і самоосвіта майбутніх фахівців, яка є невід'ємною складовою в системі освітнього простору у визначенні якості залишкових знань та фахової музичної компетентності. Самостійна робота студентів в сучасній дидактиці тісно пов'язана з організуючою роллю викладача з фаху, який займає особливо важливе місце у вихованні та навчанні майбутніх хорових диригентів. Саме педагог-музикант повинен навчити студента вчитись, розкривати значення спеціальних дисциплін у підготовці диригента, захопити їх змістом, розвивати потребу та бажання до самостійної роботи, як

творчого процесу, покликано не тільки засвоювати, а й переосмислювати отриману навчальну інформацію в класі та вдосконалювати набуті спеціальні знання та практичні навички. В сьогоденнішніх реаліях вирішення завдань сучасної вищої школи потребує істотного посилення самостійної й продуктивної діяльності тих, хто навчається, розвитку їхніх особистісних якостей, творчих здібностей для підвищення своєї професійної компетентності та для якісного виконання своїх професійних обов'язків.

Висновки з даного дослідження. Наостанок варто сказати, щоб бути компетентним хоровим фахівцем мало мати фундаментальну теоретичну і практичну підготовку, здобуту у виші, а необхідно бути творчою особистістю, професійно

і психологічно готовою і здатною до ефективного застосування набутих фахових знань у професійній діяльності. Визначення змісту та шляхів формування професійної музичної компетентності, наведені прийоми та методологічні установки скеровані на те, щоб диригентсько-хорова освіта та практична спрямованість завжди були в полі зору викладачів, розумно збалансовувались, орієнтувались на розвиток професійних якостей майбутніх хорових диригентів. Разом з тим, означена проблема потребує подальших науково-теоретичних і практичних досліджень, націлених на пошук нових шляхів, підходів та інноваційних методів для якісної професійної музичної підготовки диригентів-хормейстерів на основі компетентнісного підходу.

Список літератури:

1. Васильев В. А. О дирижерско-хоровом образовании и просвещении. – Ленинград: ЛГИК им. Н.К. Крупской, 1990. – 71 с.
2. Болотов В. А. Компетентностная модель: от идеи к образовательной программе / В. А. Болотов, В. В. Сериков // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 8-14.
3. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования // Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С. 34-42.
4. Державні стандарти професійної освіти: теорія і методика: монографія / за ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький, 2002. – 334 с.
5. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін): нав. посібн. – Київ: Освіта України, 2008. – 272 с.
6. Світайло С. Компетентнісна підготовка викладача музичного мистецтва // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ ст. / зб. матер. Міжнародної науково-практичної конф. – Київ, 16-17.10.2014. – С. 670-675.
7. Теряева Л. А. Формування методичної компетентності майбутніх вчителів музики: категоріальний аналіз проблеми // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ ст. / зб. матер. Міжнародної науково-практичної конф. – Київ, 16-17.10.2014. – С. 675-682.
8. Ягупов В. В. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти / В. В. Ягупов, В. І. Свистун // Наукові звіски НаУКМА. Серія «Педагогічні психологічні науки та соціальна робота». – 2007. – Т. 71. – С. 3-8.

Нарожная Н.И.

Киевский национальный университет культуры и искусств

КОМПЕТЕНТНОСТНЫЙ ПОДХОД К ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ ОБУЧЕНИЮ В ПОДГОТОВКЕ ДИРИЖЕРОВ-ХОРМЕЙСТЕРОВ

Аннотация

В статье автор актуализирует проблему подготовки хоровых дирижеров, рассматривая вопросы организационной связи специальной подготовки с требованиями современной образовательной парадигмы к профессиональному образованию. Нынешнее время требует его обновления на компетентностной основе путем усиления практической направленности специального образования, сохранения его фундаментальности. Автор рассматривает вопросы активизации учебно-воспитательного процесса в вузах культуры и искусства через переориентацию специального образования и воспитания на практическую подготовку, на способность выпускников вуза использовать фундаментальные специальные знания в своей прикладной деятельности. В статье раскрываются основные направления учебной деятельности педагога музыканта, содержание и пути формирования специальной музыкальной компетентности хоровых дирижеров, педагогические подходы и методические приемы эффективной организации и руководства учебным процессом. Автор обобщает научно-методические данные, свои наблюдения и выдвигает ряд положений, принципов, умозаключений для установления закономерностей хоровой педагогики.

Ключевые слова: преподаватель, компетентностный подход, специальная музыкальная компетентность, содержание и пути формирования специальной компетентности, направления учебной деятельности преподавателя, педагогические подходы, методические приемы специального обучения.

Narozhna N.I.

Kyiv National University of Culture and Arts

COMPETENCY-BASED LEARNING IN PROFESSIONAL FORMATION OF CHOIRMASTERS

Summary

The author actualizes the problem of formation of choirmasters by examining the issue of organizational connection between a professional formation and the requirements of contemporary educational paradigm for professional training. Our contemporaneity requires its competency-based renovation by enforcing the practical orientation of professional training without leaving behind its fundamentality. The author studies the issue of educational process activation in higher education institutions of culture and arts through the re-orientation of professional formation to the practical training, to the development of students' ability to use the fundamental professional knowledge received in the university in their practical activities. The article describes the main directions of a music teacher's educational activities, the ways of formation of choirmasters' professional competency, pedagogical approaches and methods of effective organization and controlling of the educational process. The author summarizes the scientific data and her own observations and proposes a number of statements, principles and conclusions for the establishment of choir pedagogy regularities.

Keywords: teacher, competency-based learning, professional competency, essence and ways of formation of professional competency, directions of a teacher's educational activities, pedagogical approaches, methods of professional training.